

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Gromovenco Vladimir în numele inculpatului Bunu Serghei, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

Bunu Serghei XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 16.01.2017 – 07.07.2017 (prima instanță);
2. 05.10.2017 – 22.05.2018 (instanța de apel);
3. 27.07.2018 – 16.10.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 07 iulie 2017, Bunu Serghei a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e) și j) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

S-a respins ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de partea civilă, cu privire la prejudiciu material, moral și cheltuielile de asistență juridică.

S-au trecut în contul statului cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare medico – legale în sumă de 33 688 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, în temeiul rechizitoriului, Bunu Serghei este învinuit de comiterea faptei prejudiciabile și anume, pentru faptul că, la 31.10.2016, aproximativ la ora 17:00, Bunu Serghei s-a deplasat la domiciliul Roșca Elizavetei, situat în XXXXX, cu scopul de a împrumuta bani, unde a intrat în domiciliul ultimei, în rezultatul unui conflict apărut spontan, intenționat i-a aplicat ultimei lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului cauzându-i echimoze și excoriații pe față, fractura oaselor nazale, echimoze pe membrele superioare și gamba dreaptă, excoriații pe genunchiul stâng, precum și că, folosind un obiect neidentificat i-a cauzat plagă din regiunea

gâtului, după care a strangulat-o cu mâinile, cauzându-i asfixie mecanică, în rezultatul căror acțiunii, Roșca Elizaveta a decedat pe loc, fapt confirmat prin raportului de expertiză medico legală nr. 20119 din 25 noiembrie 2016.

În temeiul rechizitoriului transmis în instanța de judecată, precum și al ordonanței de modificare a învinuirii în sensul agravării, reprezentantul învinuirii a încadrat din punct de vedere juridic fapta în temeiul art. 145 alin. (2) lit. b), e), și j) Cod penal, „*omorul unei persoane săvârșit din interes material, profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate și cu deosebită cruzime*”.

Astfel, prima instanță, cercetând probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al colaborării lor, a ajuns la concluzia că , fapta nu a fost comisă de inculpat, or, acuzatorul nu a prezentat probe pertinente și concludente care să confirme că fapta a fost comisă de inculpat.

Prima instanță a indicat că, raportul de expertiză medico-legală nr. 119 din 25 noiembrie 2016 și din explicațiile expertului judiciar Vodă Nicolae, rezultă că nu a fost constatată cu certitudine data și ora decesului Roșca Elizavetei, având în vedere faptul că concluziile expertului judiciar indică asupra faptului că moartea putea să survină cu 2-4 zile înainte de a fi fost examinat cadavrul la 04 noiembrie 2016, ora 9:30, circumstanțe care au importanță pentru justa soluționare a cauzei penale și care pun la îndoială declarațiile martorului Mocanu Gheorghe privitor la comiterea infracțiunii de către Bunu Serghei la 31 octombrie 2016, ora 17:00, or, din declarațiile lui Covalenco Iurie, ale concubinei, Arapan Alexandra, ale Moscalu Liliei, minorului Mocanu Tudor, care declară că nu au observat careva modificări în comportamentul lui Bunu Serghei pe parcursul și în seara zilei de 31 octombrie 2016, rezultă că, pe parcursul zilei Bunu Serghei a fost întotdeauna însoțit de terțe persoane, care au fost audiate în ședința de judecată și dintre care doar Mocanu Gheorghe declară că împreună cu Serghei au intrat în gospodăria Elizavetei Roșca pentru ca Bunu Serghei să împrumute bani de drum pentru Gheorghe pe motiv că ultimul este în conflict cu victima.

Mai mult, din declarațiile martorilor Covalenco Iurie, Moscalu Lilia, Arapan Alexandra, rezultă că la 31 octombrie 2016, Mocanu Gheorghe venise de la armată și nu dispunea de mijloace financiare ca să revină în termen în unitatea militară, unde exercita serviciul militar, fiindu-i împrumutată suma de 100 lei și ulterior de 80 lei, prin urmare, nu se confirmă motivul comiterii de către Bunu Serghei a infracțiunii incriminate, cu scopul de a împrumuta bani pentru Mocanu Gheorghe, așa cum pretinde ultimul.

Mai mult, prima instanță a reținut că, procesul verbal de cercetare la fața locului din 04 noiembrie 2016, în cadrul căror acțiuni, la domiciliul Elizavetei Roșca situat în XXXXX, unde a fost depistat cadavrul, se atestă multiple urme de sânge în antreu, camera care precedă încăperea în care a fost depistat cadavrul, pe

ușă, pe podea și stropi de sânge pe dulapul din antreu (f. d. 9-32 Vol. I), urme care indică asupra faptului că sângele victimei putea și trebuia să lase urme pe hainele, corpul infractorului, circumstanțe care nu au fost elucidate complet și obiectiv de către organul de urmărire penală, asupra lui Bunu Serghei, a hainelor sale nefiind constatate urme de sânge care să confirme participarea acestuia la comiterea infracțiunii, precum declară Mocanu Gheorghe, or, având în vedere urmele de sânge și localizarea acestora la fața locului, precum și explicațiile expertului judiciar care admite acest fapt, este *sine qua non* că acestea trebuiau să fie depistate asupra inculpatului, cu deosebire, ținând cont de faptul că din declarațiile martorilor și ale inculpatului, rezultă că Bunu Serghei nu și-a schimbat hainele în ziua respectivă, iar hainele fiind supuse expertizei judiciare (raportul de expertiză judiciară nr. 807 din 09 ianuarie 2017), asupra acestora s-au constatat doar urme de sânge de origine animală, după cum declară însuși inculpatul, ceea ce indică asupra faptului că hainele sale, purtate la 31 octombrie 2016, nu au fost schimbate, precum nici nu au fost supuse spălării, păstrând însă urme care nu prezentau caracteristica urmelor de sânge de origine umană.

La fel, prima instanță a respins ca fiind eronate argumentele acuzării privitor la pretinsul caracter simulat al comportamentului lui Bunu Serghei, și caracterul veridic al declarațiilor lui Mocanu Gheorghe, ori, acestea sunt întemeiate pe avizul de testare poligraf (f. d. 77, 83, Vol. II), care, prin prisma art. 100 alin. (1) Cod de procedură penală, nu poate fi reținut drept procedeu probatoriu, mijloc de probă în prezentul proces, având în vedere că acesta nu este reglementat de Codul de procedură penală al RM.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procurorul în Procuratura r-l. Călărași, Moțpan Ion, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-l recunoaște vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), j) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de detenție pe viață, invocând că, un argument de achitare în viziunea primei instanțe sânt contradicțiile dintre concluziile din raportul de expertiză medico-legală, nr. 119 din 25.11.2016, declarațiile expertului judiciar Nicolae Vodă, din conținutul cărora rezultă că nu a fost posibil de constatat cu certitudine data și ora decesului victimei Roșca E., din motiv că moartea acesteia putea să survină cu 2-4 zile până la examinarea cadavrului la 04.11.2016, ora 9:30 și declarațiile martorului Mocanu Gh., pe de altă parte, care susține că Bunu S. ar fi comis infracțiunea la 31.10.2016, ora 17:00, însă, prima instanță nu a luat în calcul că rezultatele examenelor histologice nu stabilesc cu precizie data și ora decesului victimei și că perioada de la 31.10.2016 ora 17:00 (data comiterii faptei) până la 04.11.2016 ora. 09:30 (data examinării cadavrului) constituie aproximativ 3 zile 17 ore, deci, conform calculelor acuzării nu există

divergențe între declarațiile martorului Gh. Mocanu și concluzia expertului medico-legal Vodă Nicolae.

A mai invocat că, prima instanță și-a motivat decizia, făcând trimitere și la declarațiile lui Covalenco Iurie, ale concubinei acestuia, Arapan Alexandra, Moscalu Liliesi, minorului XXXXX, care au menționat, că pe parcursul și în seara zilei de 31.10.2016, nu au observat devieri suspecte în comportamentul inculpatului Bunu Serghei, în acea zi, Bunu Serghei permanent a fost însoțit de terțe persoane, care au fost audiate în ședința de judecată și dintre ei, doar Mocanu Gh. a confirmat că a intrat împreună cu Serghei în gospodăria lui Roșca El., de la care Bunu S. urma să împrumute bani pentru drum, deoarece dânsul se afla în conflict cu victima, astfel, prima instanță urma să dea credibilitate declarațiilor martorului Mocanu Gh., care a redat instanței cu exactitate și cronologic consecutivitatea acțiunilor lui și ale lui Bunu Serghei din ziua comiterii faptei infracționale, deoarece nici unul din martorii enunțați nu a putut relata în genere unde s-au aflat Bunu S. și Mocanu Gh. la 31.10.2016 începând cu ora 17.00, când sau pornit la Scripnic V. până la 20:00, timpul când au ajuns la domiciliul acestuia, perioadă în care Mocanu Gh. susține că a intrat împreună cu Bunu S. în gospodăria lui Roșca El. și că anume în acea perioadă a fost comisă infracțiunea de către inculpatul Bunu S., argument care nu a fost combătut de nimeni.

De asemenea, acuzarea a indicat că tot instanța, făcând trimitere la declarațiile martorilor Covalenco Iurie, Moscalu Lilia, Arapan Alexandra, constată că la 31.10.2016, martorul Mocanu Gh. revenise din armată și fiindcă nu dispunea de bani pentru a se întoarce în termen în unitatea militară, i-au fost transmiși de către Arap Al-dra suma de 100 lei, din acest motiv, judecata consideră că nu s-a confirmat motivul comiterii de către Bunu S. a infracțiunii incriminate, cu scopul de a împrumuta bani pentru Mocanu Gh., fără a lua în considerație că Mocanu Gh., Bunu S. și concubina acestuia au discutat despre împrumut tot la 31.10.16, la orele amezii, nefiind siguri că vor găsi bani, de aceea, s-au dus să-i împrumute de la Roșca El. în jurul orelor 17.00, adică timpul care corespunde cu perioada comiterii omorului ultimei.

Procurorul a menționat că, martorul Mocanu Gh., a arătat cu exactitate poziția cadavrului, urmele de sânge la fața locului și acțiunile lor ulterioare, fapt ce a fost confirmat și de martorul Scripnic V., în cadrul confruntării dintre Mocanu Gh. și Bunu S., și-au menținut integral declarațiile din 09.12.2016, în cadrul cărora ultimul nu și-a recunoscut vinovăția în fapta incriminată, însă prima instanță nu a luat în considerație că Mocanu Gh. fiind audiat de trei ori, inclusiv și în timpul verificării declarațiilor la fața locului, având diferit statut procesual, a susținut pe deplin aceleași declarații, comparativ cu Bunu S., care inițial nu și-a recunoscut vina, însă, ulterior la 07.12.2016 deja a recunoscut că a fost la 31.10.2016 în gospodăria părții vătămate Roșca și că doar a îmbrâncit-o pe victimă și tot în aceeași zi imediat după audiere, fiindu-i propus să participe la verificarea

declarațiilor la fața locului a refuzat, or, faptul dat denotă pe de o parte poziția lui de apărare, iar pe de alta, frica de nu se auto – incrimina.

Concomitent, acuzarea a statuat că prima instanță a respins unul din argumentele acuzării, bazat pe declarațiile lui Bunu S. din 07.12.2016 (f. d. 68-70, Vol. II), prin care ultimul a recunoscut că la 31.10.2016 a fost în gospodăria lui Roșca El., fiindcă în ședința de judecată el a declarat că circumstanțele respective i-au devenit cunoscute din procesele-verbale de audiere ale martorului Mocanu Gh. și spusele reprezentanților organului de urmărire penală, fără a ține cont că inculpatul Bunu S. a dat declarațiile în prezența avocatului, unde el a expus minuțios circumstanțele comiterii omorului Roșca El., care nu ar fi fost posibil să le cunoască doar din spusele lui Mocanu și reprezentanților organului de urmărire penală.

Prima instanță a reținut că în cadrul cercetării la fața locului la domiciliul Roșca El. în s. Onișcani a fost depistat cadavrul și multiple urme de sânge în antreu, camera care precedă încăperea în care a fost depistat cadavrul, pe ușă, pe podea și stropi de sânge pe dulap din încăperea respectivă (f. d. 9-32 Vol. I) și că astfel de urme puteau și trebuiau să rămână și pe hainele, corpul infractorului, circumstanțe care nu au fost elucidate complet și obiectiv de organul de urmărire penală. Însă asemenea probe nu au fost depistate, precum declară Mocanu Gh., fără să țină cont că inculpatul a fost identificat și reținut după 20 de zile de la depistarea cadavrului, perioadă în care infractorul a avut posibilitatea să le nimicească.

La fel instanța, reieșind doar din declarațiile inculpatului Bunu S. a concluzionat subiectiv că acesta nu și-a schimbat hainele în ziua respectivă. Însă, fiind supuse expertizei judiciare hainele lui (raportul de expertiză judiciară nr. 807 din 09.01.2017), au fost constatate doar urme de sânge de origine animală, ceea ce indică că hainele purtate la 31.10.2016, nu au fost schimbate, precum nici nu au fost supuse spălării, deci, instanța nu a ținut cont că conform aceleiași concluzii pe puloverul inculpatului au fost depistate și particule de sânge, care din cauza cantității insuficiente nu a fost posibilă stabilirea originii acestora. Fapt ce denotă că hainele au putut fi spălate.

Acuzarea a menționat, că organul de urmărire penală a recurs la testările poligraf a lui Bunu S. și Mocanu Gh., în scopul obținerii propriei convingeri intime privitor la cele întâmplate, însă nu a făcut trimitere la ele în calitate de mijloc material de probă.

3.2 Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-l recunoaște vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), j) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de detenție pe viață, a încasa de la inculpat în beneficiul statului suma de 33 688 lei, ca cheltuieli judiciare suportate la efectuarea expertizelor judiciare medico – legale, invocând că prima

instanță a aplicat eronat prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil și art. 229 Cod de procedură penală, nu a luat în considerare că cheltuielile judiciare urmează a fi suportate de condamnat, conform art. 227, 228, 229 Cod de procedură penală, inculpatul urmează să achite cheltuielile judiciare în totalitate, trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului la părerea acuzării intră în contradicție cu prevederile art. 16 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

3.3 Avocatul Pelevaniuc Alla în interesele succesorului părții vătămate, Magu Maria, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-l recunoaște vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), j) Cod penal, cu admiterea acțiunii civile, invocând argumente similare, suplimentar indicând că, în cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilit nici un motiv, pentru care Mocanu Gheorghe, fiind bun prieten a lui Bunu Serghei, a putut urmări scopul calomniei cu bună știință sau dorința de a-l pune pe Bunu Serghei în pușcărie.

A indicat că, sunt neîntemeiate argumentele instanței de judecată, precum, că „...din declarațiile lui Covalenco Iurie, ale concubinei, Arapan Alexandra, ale Liliei Moscalu, minorului XXXXX, care declara că nu au observat careva modificări în comportamentul lui Bunu Serghei pe parcursul și în seara zilei de 31 octombrie 2016, rezultă că, pe parcursul zilei Bunu Serghei a fost întotdeauna însoțit de terțe persoane, care au fost audiate în ședința de judecată și dintre care doar Mocanu Gheorghe declară că împreună cu Serghei au intrat în gospodăria Elizavetei Roșca pentru ca Bunu Serghei să împrumute bani de drum pentru Gheorghe pe motiv că ultimul este în conflict cu victima...”. Pe parcursul zilei de 31.10.2016, Bunu Serghei într-adevăr a fost însoțit de către terțe persoane, dar nu întotdeauna cum a constatat instanța de judecată. Așadar, reieșind din declarațiile inculpatului Bunu Serghei, martorilor Covalenco Iu., Arapan A., Moscalu L., Scripnic V., Țurcan V. și minorului XXXXX s-a stabilit cu certitudine, că inculpatul Bunu Serghei s-a aflat în vizorul terților persoane de la orele 12.00-13.00 până la orele 17.00-17.20, adică până la momentul ieșirii din casa sa și îndreptării spre domiciliul cet. Scripnic V.. Totodată, s-a stabilit, că Bunu Serghei a sosit împreună cu Mocanu Gheorghe la domiciliul cet. Scripnic V., aproximativ pe la orele 19.30-20.00. Deci, de la orele 17.00-17.20 până la orele 19.30-20.00 Bunu Serghei s-a aflat împreună cu Mocanu Gheorghe, și pe parcursul acestor 2 ore nu a fost văzut de către alte persoane terțe. Anume în această perioadă a fost omorâtă cu deosebită cruzime cet. Roșca Elizaveta. Astfel, atât prin declarațiile inculpatului Bunu Serghei cât și ale martorilor Covalenco Iu., Arapan A., Moscalu L., Scripnic V., Țurcan V. și minorului XXXXX nu au fost combătute declarațiile lui Mocanu Gh., precum, că la data de 31.10.2017, aproximativ pe la orele 17.00, el împreună cu Bunu Serghei au intrat în gospodăria Elizavetei Roșea și Bunu S. a omorât-o pe aceasta. Deci, Bunu Serghei și martorii sus indicați nu au demonstrat instanței

precum că, acesta în perioada de la orele 17.00-17.20 și pînă la 19.30-20.00 ale zilei de 31.10.2016 s-a aflat în alt loc și nu cu Mocanu Serghei. Deci, lui Bunu Serghei îi lipsește un alibi pentru perioada, în care a fost comis omorul cet. Roșca Elizaveta.

Totodată, apărătorul a invocat că prima instanță nu a luat în considerare faptul că Arapan Alexandra este concubina inculpatului Bunu S., de la care are un copil minor, iar martorii Covalenco Iurie și Moscalu Lilia sunt vecinii și cumătrii lui Bunu Serghei, astfel, declarațiile martorilor Arapan A., Covalenco Iu. și Moscalu L., precum că ei n-au observat careva modificări în comportamentul inculpatului Bunu S. pe parcursul zilei și serii de 31.10.2016, nu pot fi apreciate ca dovadă a nevinovăției inculpatului Bunu S., or aceste persoane sunt cointeresate în rezultatul examinării cazului dat.

Mai mult ca atât, din declarațiile acestora rezultă, că ei împreună cu Bunu S. au consumat la data respectivă băuturi alcoolice în proporții mari.

Deci, fiind în stare de ebrietate avansată, ei, în primul rând, au putut să nu observe nimic straniu în comportamentul lui Bunu S., iar în al doilea rând, declarațiile lor sunt date cu scopul apărării lui Bunu S..

Apelantul a indicat că, expertul judiciar Nicolae Vodă, care a participat la examinarea locului faptei și a cadavrului a explicat instanței, că în cazul dat, reieșind din toate circumstanțele faptei și localizarea leziunilor corporale ale victimei, infractorul a putut să nu se murdărească de sângele acesteia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, apelurile declarate au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Bunu Serghei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), j) Cod penal, aplicându-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 20 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a admis acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Magu Maria, s-a încasat de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate prejudiciul material în mărime de 50 000 lei, prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 12 400 lei.

S-a încasat din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor medico – legale în mărime de 33 688 lei.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, la 31.10.2016, aproximativ la ora 17:00, Bunu Serghei s-a deplasat la domiciliul Roșca Elizavetei a.n. XXXXX, situat în r-nul Călărași s. Onișcani, cu scopul de a împrumuta bani, unde a intrat în domiciliul ultimei și, în rezultatul unui conflict apărut spontan, intenționat i-a aplicat ultimei lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului cauzându-i echimoze și excoriații pe față, fractura oaselor nazale, echimoze pe membrele superioare și gamba dreaptă, excoriații pe genunchiul stâng, precum și

că, folosind un obiect neidentificat i-a cauzat plagă din regiunea gâtului, după care a strangulat-o cu mâinile, cauzându-i asfixie mecanică, în rezultatul căror acțiuni, Roșca Elizaveta a decedat pe loc, fapt confirmat prin raportului de expertiză medico legală nr. 20119 din 25 noiembrie 2016.

Astfel, instanța de apel a constatat că inculpatul Bunu Serghei, prin acțiunile sale prejudiciabile a comis infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. b), e), și j) Cod penal, *omorul unei persoane săvârșit din interes material, profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate și cu deosebită cruzime.*

Instanța de apel a indicat că, prima instanță a ajuns eronat la concluzia că Bunu Serghei urmează a fi achitat de învinuirea adusă în baza dispozițiilor art. 145 alin. (2) lit. b), e) și j) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e) și j) Cod penal, este dovedită prin următoarea sistemă de probe veridice, concludente, pertinente și utile, care coroborează între ele:

- declarațiile succesoriului părții vătămate, Magu Maria;
- declarațiile martorului Arapan Alexandra;
- declarațiile martorului Mocanu Gheorghe, care a declarat că „.....au trecut pe lângă poarta Elizavetei Roșca, și l-a întrebat pe Bunu dacă se împacă bine cu bătrânica dată, iar Bunu i-a răspuns că demult nu a fost pe la ea, dânsul i-a zis lui Bunu dacă poate să împrumute niște bani de la Roșca Elizaveta, că el nu se poate întoarce la baza militară, Bunu i-a răspuns că poate și ambii au intrat în ogradă, Bunu a strigat la Roșca Elizaveta, a văzut că nu iese nimeni și a intrat în casă, aflându-se lângă nuc dânsul a văzut cum Bunu a intrat în casă, iar peste vreo 10 minute de el s-a apropiat Bunu Serghei, care i-a comunicat că trebuie să plece mai repede ca să nu vină poliția, dânsul l-a întrebat pe Bunu de ce să vină poliția, iar Bunu i-a răspuns „hai să vezi”, împreună au intrat în casă, în prima cameră mică, acolo era o masă, aragaz, în cea de-a doua cameră ușa era deschisă. Fiind în prima cameră, în a doua cameră se vedea un divan, niște haine, iar pe divan se afla Roșca Elizaveta, care stătea pe spate și încerca să spună ceva, dar nu se înțelegea ce vorbea. Consideră că, din ceea ce a văzut, Elizaveta era bătută, dar nu l-a întrebat pe Bunu de ce a bătut-o, crede că Bunu a bătut-o deoarece nu i-a dat bani. Menționează că, atunci când Bunu a ieșit de la Roșca din casă nervos, a văzut că pe mâinile lui Bunu era sânge, pe față și haine sânge nu avea, în drum spre Scripnic, Bunu și-a spălat mâinile de sânge la izvor. Își amintește că Roșca era întinsă pe divan de-a latul, pe spate cu mâinile ridicate, divanul se afla în partea dreaptă la ușă, în cameră a văzut haine aruncate pe jos, pe ușa deschisă, spre a treia cameră, era murdară de sânge.....”;

- declarațiile martorului Covalenco Iurie, care a menționat că „.....atunci când a mers acasă la Bunu Serghei, Bunu era calm, iar Gheorghe parcă era speriat, când

Mocanu a discutat cu XXXXX, Gheorghe a început să plângă, iar ei au început a râde, însă nu l-a întrebat pe Gheorghe de ce plânge, cât timp au jucat cărții nimeni nu a plecat nicăieri. A declarat că, din toți cei prezenți acasă la Bunu, Mocanu Gheorghe era cel mai servit, era parcă speriat, nu dorea să servească, nu vroia să joace cărți. Când s-a întâlnit prima oară cu Mocanu, era normal, iar seara era în dispoziție proastă, era pasiv. În așa stare nu l-a mai văzut pe Mocanu niciodată.....”;

- declarațiile martorului Moscalu Liliana, care a menționat că „...Iura telefonic a vorbit cu Mocanu Gheorghe, acesta i-a spus că el știe ce a făcut Bunu, că el în acest timp era în grădină mînca nuci, acesta i-a comunicat că a fost cu Bunu la Roșca Elizaveta, această discuție a auzit-o ea personal deoarece se afla alături. Menționează că, Mocanu i-a răspuns lui Iura că, dânsul nu știe ce a făcut Bunu cu bătrînica, deoarece el se afla în grădină mînca nuci, în acea seară Mocanu l-a lovit pe XXXXX, nu a auzit ca Bunu să apeleze la Roșca Elizaveta pentru ceva, dânsul întotdeauna ajută vecinii...”;

- declarațiile martorului XXXXX, care a menționat că „...pe toată perioada în care s-a aflat cu fratele Gheorghe și Bunu Serghei nu a văzut nimic suspect în comportamentul lor, între ei nu a fost nici un conflict. A declarat că, despre decesul Elizavetei Roșca nu cunoaște nimic”;

- declarațiile martorului Cojocar Constantiu, care a menționat că „...de cîte ori a încercat să îl întrebe pe Gheorghe despre decesul Elizavetei Roșca acesta se eschivează de la răspuns...”;

- declarațiile martorului Țurcan Vasile, care a menționat că „...la Bunu acasă se afla Mocanu Gheorghe împreună cu Bunu Serghei și Covalenco Iurii, cu toții au mers la el acasă, i-a servit cu vin, le-a dat materialele pentru potcoave, în jurul orelor 17:30 Bunu Serghei, Mocanu Gheorghe și Covalenco Iurie au plecat, de la el, toți trei au trecut pe la Covalenco, apoi la Bunu...”;

- declarațiile martorului Roșca Valeriu, care a menționat că „...a participat la cercetarea la fața locului, unde au fost prezenți patru polițiști și o doamnă și Mocanu Gheorghe, Bunu Serghei nu a fost prezent la verificarea declarațiilor. La întrebarea doamnei către Mocanu Gheorghe, ce a făcut el toată ziua respectivă, el a răspuns că a fost și el la locul faptei, dar a stat afară și a cules nuci, Bunu o intrat în casă, peste o perioadă Mocanu a intrat în casă și l-a întrebat pe Bunu Serghei ce se aude și Bunu i-a răspuns că i-a tras vreo două, dar nu a comunicat dacă l-a chemat cineva în casa sau s-a dus el singur. A declarat că, la întrebarea „cum era poziționată Roșca Elizaveta în casă”, Mocanu Gheorghe a arătat cum stătea culcată, cu mâinile după cap, dar nu a spus dacă Elizaveta era vie sau nu, Mocanu Gheorghe nu a arătat de unde strîngea nuci, acesta făcea declarații liber, de sine stătător.....”;

- declarațiile martorului Scripnic Vitalie, care a menționat că „...Mocanu Gheorghe și Bunu Serghei cînd erau la el nu au povestit nimic, urme de sînge la ei nu a văzut, hainele nu erau murdare, dar lui i s-a părut că erau băuți.....”;

- declarațiile martorului Railean Natali, care a menționat că „...Gheorghe a intrat în casă, dânsa 1-a urmat în casă, în casă Gheorghe a scos din buzunar țigările și cuțitul și le-a pus pe masă. Dânsa a întrebat de unde a luat cuțitul, iar Gheorghe i-a spus că 1-a găsit pe drum,... A doua zi dimineată, Gheorghe era speriat că se duce la armată, a luat geanta și s-a pornit la rutieră, iar ea s-a pornit să îl petreacă, înainte de a pleca Gheorghe la rutieră a mers la veceu, a luat și cuțitul cu el, unde a stat aproximativ o oră, dar ce a făcut acolo ea nu cunoaște, dar când s-a întors ea nu a mai văzut cuțitul, Gheorghe i-a comunicat că nu are bani de drum și ea i-a dat lui Gheorghe 50 de lei de drum, 1-a urcat în rutieră și i-a zis să sune când ajunge, Gheorghe nu voia să plece la armată, se temea era speriat....”;

- declarațiile martorului Gajim Tudor, care a menționat că „...marți, atunci când Mocanu Gheorghe a venit la el, ultimul era în stare de ebrietate și cam speriat și i-a spus că se duce să își spele scurta, scurta se afla într-o sacoșă motivând că îi este cald, afară era cam răcoare, timpul era ploios....”;

- declarațiile expertului judiciar Vodă Nicolae.

Instanța de apel, a mai indicat că declarațiile martorului Mocanu Gheorghe coroborează cu declarațiile succesului părții vătămate, dar și cu explicațiile făcute de expert în ședința primei instanțe și nu în ultimul rând cu sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, cum ar fi: procesul verbal de cercetare la fața locului din 04 noiembrie 2016 - în cadrul căreia, la domiciliul Elizavetei Roșca situat în XXXXX, unde a fost depistat cadavrul(f. d. 1, Vol I); procesul verbal de verificare a declarațiilor lui Mocanu Gheorghe la fața locului, în cadrul căror acțiuni, Mocanu Gheorghe a declarat și arătat poziția în care a văzut-o pe Roșca Elizaveta, poziție care coincide cu cea în care a fost depistat cadavrul(f.d. 8, Vol. II); raportul de expertiză medico-legală nr. 119 din 25 noiembrie 2016, (f.d. 112, Vol. I); concluziile expertului judiciar privitor la faptul că, decesul Elizavetei Roșca a survenit în rezultatul asfixiei mecanice prin sugrumare (strangulare cu mâinile), ce se confirmă prin datele examinării cadavrului și examenul histologic, constatându-se echimoze și excoriații pe gât și piept, hemoragie în țesuturile moi ale gâtului și pieptului, fractura osului hioid și cartilajul tiroid, hemoragii pe mucoasa laringelui, hemoragii subconjunctivale ale ochilor, starea fluidă a sângelui, hiperemie venoasă a organelor interne, emfizem pulmonar acut și encefalopatie hipoxică, totodată constatându-se pe cadavru: echimoze și excoriații pe față, fractura oaselor nazale, hemoragii pe mucoasa cavității bucale, plagă sub bărbie, hemoragii subarahnoidale, echimoze pe membrele superioare și gamba dreaptă, excoriație pe genunchiul stâng, care au fost produse prin acțiunea obiectului dur contondent cu puțin timp până la deces și se califică drept vătămări grave, periculoase pentru viață, care se află în legătură cauzală directă cu decesul persoanei; raportul de expertiză medico-biologică nr. 692 din 17 noiembrie 2016 (f.d. 115, Vol. I); concluziile expertului judiciar privitor la faptul că, pe hainele Elizavetei Roșca a fost depistat sânge care a putut

proveni însuși de la Roșca Elizaveta, iar pe haine și frotilurile și tampoanele cu conținut vaginal nu au fost depistați spermatozoizi; raportul de expertiză judiciară nr. 807 din 09 ianuarie 2017, în rezultatul examinării hainelor ridicate de la Bunu Serghei, blugi "D&D", blugi „Sotol”, un hanorac de culoare violet-deschisă "Low sparks" și o scurtă "Ice", în fragmentele din petele examinate de pe poala stângă a scurtei a fost depistat sânge de origine animală - vite cornute, în fragmentele de pe gulerul scurtei prezentate au fost depistate urme de sânge, concentrația insuficientă de proteine nu a permis stabilirea apartenenței de specie a acestui sânge, în celelalte fragmente din petele suspecte de pe două perechi de pantaloni - blugi, hanorac și scurtă sânge nu s-a depistat; procesul verbal de confruntare dintre Mocanu Gheorghe și Bunu Serghei în cadrul cărei proceduri fiecare dintre aceștia și-au susținut declarațiile din 09 decembrie 2016(f.d. 41-42, Vol. II); procesul verbal de expertiză judiciară nr. 161 din 04 iulie 2017, în rezultatul examenului psihiatric, experții judiciari psihiatri concluzionează asupra faptului că Bunu Serghei nu a suferit de careva maladie psihică cronică, prezintă diagnosticul "Retardare mentală ușoară", acesta este capabil să conștientizeze acțiunile sale și le poate dirija, precum și atestă că Bunu Serghei nu prezintă careva particularități psihice sau somato-psihice, care au putut provoca incapacitatea înțelegerii corecte a acțiunilor sale, tabloul clinic psihologic desemnat în cadrul examinării psihologice determină deplina capacitate a lui Bunu Serghei de a înțelege corect caracterul acțiunilor sale.

Astfel, instanța de apel, apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor le – a apreciat ca fiind dobândite cu respectarea prevederilor legale, și fiind în coroborare cu declarațiile succesului victimei, a martorilor, dar și a expertului audiat, astfel, sistemul de probe apreciat și cumulat indică la faptul că inculpatul Bunu Serghei prin acțiunile sale prejudiciabile a comis infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. b), e), și j) Cod penal, omorul unei persoane săvârșit din interes material, profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate și cu deosebită cruzime.

Instanța de apel a indicat că, în cadrul confruntării dintre Mocanu Gh. și Bunu S., ambii și-au menținut integral declarațiile din 09.12.2016, în cadrul cărora ultimul nu și-a recunoscut vinovăția în fapta incriminată, însă prima instanță nu a luat în considerație că Mocanu Gh. fiind audiat de trei ori, inclusiv și în timpul verificării declarațiilor la fața locului, având diferit statut procesual, a susținut pe deplin aceleași declarații, comparativ cu Bunu Serghei, care inițial nu și-a recunoscut vina, însă, ulterior la 07.12.2016 deja a recunoscut că a fost la 31.10.2016 în gospodăria părții vătămate Roșca și că doar a îmbrâncit-o pe victimă și tot în aceeași zi imediat după audiere, fiindu-i propus să participe la verificarea declarațiilor la fața locului a refuzat.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Gromovenco Vladimir în numele inculpatului, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi decizii prin care să fie menținută sentința, invocând că:

- instanța de apel a dat o apreciere incorectă argumentelor prezentate de apărare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate;

- instanța de apel nu s-a expus, nu a cercetat la justa valoare declarațiile martorilor Covalenco Iurie, Arapan Alexandra, Moscalu Lilia, minorului XXXXX, procesul verbal de cercetare la fața locului din 04.11.2016, raportul de expertiză judiciară nr. 807 din 09.01.2017, probe care dovedesc nevinovăția inculpatului;

- lipsesc elementele componente ale infracțiunii incriminate;

- conform art. 36 Cod penal, nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în legitimă apărare;

- instanța de apel nu a întreprins toate acțiunile pozitive care se impuneau pentru judecarea legală și imparțială a apelului declarat, astfel, nu a contribuit la atingerea scopului procesului penal;

- instanțele judecătorești să fie formate pe nivele ierarhice și cu competențe proprii.

6. La recursul ordinar declarat de către avocatul Gromovenco Vladimir în numele inculpatului, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul în Secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, prin care a manifestat dezacordul cu recursul înaintat, a solicitat respingerea recursului motivând prin faptul că este vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, or, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele motive.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total hotărârea atacată, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul,

verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi – evazivi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit, lecturând textul recursului reține că, avocatul pledează asupra achitării inculpatului, pe motiv că nu a comis fapta imputată lui, lipsesc elementele componente a infracțiunii incriminate și instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, temeiuri ce se raportează la prevederile pct. 6), 8), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, unde este stipulat că „hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când instanța a admis o eroare gravă de fapt, lipsesc elementele componente a infracțiunii incriminate, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită”.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit, reține că motivele – temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, invocat de recurent nu s-a confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, confirmându-se temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, argumentând în acest context următoarele.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, în sensul că lipsesc elementele infracțiunii încriminate, Colegiul penal lărgit o consideră ca neîntemeiată.

Colegiul penal lărgit reține, că instanța de apel verificând probele în ședința de judecată a motivat detaliat și clar soluția adoptată în urma propriei metode de cercetare coroborată a probelor, ce au servit ca temei pentru soluționarea elementelor de fapt pe care se sprijină soluția de condamnare dispusă în cauză, expunându-se argumentat din care motive a ajuns la concluzia de vinovăție a inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), j) Cod penal.

Cât privește, alegațiile recurentului, ce își manifestă dezacordul cu încadrarea juridică a faptei în baza art. 145 alin. (2) lit. b), e), j) Cod penal, sau inculpatul să fie achitat, ce cad sub incidența temeiurilor prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit, punctează că reprezintă o interpretare subiectivă a recurentului ce nu poate fi acceptată, or în decizia instanței de apel au fost combătute aceste argumente (f.d. 75 – 99 v. IV), motivare ce este în coroborare cu circumstanțele constatate în prezenta cauza penală în baza cumulului de probe cercetate de instanța de apel, ce se acceptă de instanța de recurs, ce este

conform practicii CEDO, hotărîrea Albert vs România din 16.02.2010, astfel, rezultă că fapta inculpatului Bunu Serghei a fost încadrată juridic corect în baza art. 145 alin. (2) lit. b), e), j) Cod penal, or în acțiunile inculpatului au fost întrunite anume elementele acestei infracțiuni.

Astfel, instanța de apel reținând circumstanțele de fapt ale cauzei și-a motivat concluzia prin cumulul de probe examinate în instanța de apel cum sunt: - declarațiile martorului decisiv Mocanu Gheorghe(f.d. 41 – 42 v.IV); - declarațiile succesului părții vătămate Magu Maria(f.d. 43 v.IV); - declarațiile inculpatului Bunu Serghei(f.d. 44 v.IV), plus alte probe conform procesului – verbal al ședinței de judecată în instanța de apel(vezi f.d. 58 – 59 v.IV), cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Mai mult, instanța de recurs, apreciază critic argumentul avocatului precum că instanța de apel nu s-a expus, nu a cercetat la justa valoare declarațiile martorilor Covalenco Iurie, Arapan Alexandra, Moscalu Lilia, minorului XXXXX, procesul verbal de cercetare la fața locului din 04.11.2016, raportul de expertiză judiciară nr. 807 din 09.01.2017, probe care dovedesc nevinovăția inculpatului, în acest sens, Colegiul penal lărgit indică că motivele de reapreciere a materialului probatoriu nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, mai mult, declarațiile acestor martori descriu comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii, iar unicul martor ocular și decisiv în speța dată este Mocanu Gheorghe, care permanent a declarat că inculpatul Bunu Serghei a comis infracțiunea incriminată.

7.1 Cât ține de soluția instanței de apel privind încasarea sumei de 33 688 lei de la inculpat în beneficiul statului ca cheltuieli judiciare, Colegiul penal lărgit, constată că este o soluție neîntemeiată pe lege, astfel, Colegiul penal lărgit a conchis că se impune de a casa decizia instanței de apel în această parte, or, suma de 33 688 lei, este compusă din costul pentru efectuarea rapoartelor de expertiză pe caz efectuate în anul 2016, cheltuieli ce urmează a fi achitate conform prevederilor art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012), din contul mijloacelor bugetului de stat, care conform art. 10 Cod penal, sunt mai favorabile pentru inculpat, decât modificările efectuate în acest articol, în vigoare din 09 februarie 2018, prin care acest aliniat a fost abrogat.

Colegiul penal invocă că aceste cheltuieli urmează a fi puse pe seama statului prin intermediul bugetelor organelor de drept care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale.

8. În concluzie, Colegiul penal lărgit constată că motivele recurentului privind calificarea infracțiunii și constatarea vinovăției nu pot fi acceptate și sunt respinse ca neîntemeiate în speța dată.

Totodată se impune soluția de a casa în partea încasării cheltuielilor judiciare decizia instanței de apel atacată, rejudecarea cauzei în această parte cu pronunțarea a unei hotărâri noi în această parte de respingere a solicitării procurorului de a încasa de la inculpatul Bunu Serghei a cheltuielilor judiciare în sumă de 33 688 lei pentru efectuarea expertizelor în speța dată.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Gromovenco Vladimir în numele inculpatului Bunu Serghei, casează în partea încasării cheltuielilor de judecată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe **Bunu Serghei XXXXX**, rejudecă cauza în această parte pronunțând următoarea hotărâre.

Se respinge solicitarea procurorului de a încasa de la inculpatul Bunu Serghei în folosul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor în sumă de 33 688 (treizeci și trei mii șase sute optzeci și opt) lei.

În rest se mențin prevederile deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 noiembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor